

Zalige Johannes Soreth OCD

Karmel Vilvoorde

28 juli 2021

+

Goede zusters en leden van de 'Sorethgroep' ...

Binnen onze kloosterorde is 28 juli: de zalige Johannes Soreth, een vrije gedachtenis. Hier in de Karmel van Vilvoorde krijgt het gedenken van deze beroemde generale overste wat meer aandacht. De reden daarvan is zijn directe band met de stichting van deze Karmel.

In Normandië geboren, te Caen in 1394 of 1405, verbindt hij als jonge man zijn leven met de Karmelorde. Hij studeert theologie in Parijs en wordt later ook provinciaal van de Parijse Provincie. In 1451 wordt hij generale overste verkozen. Deze taak blijft hij waarnemen tot aan zijn dood in 1471.

Het is Johannes Soreth die binnen de Karmel ook monialen opneemt. Het allereerste klooster in Geldern bij Kevelaer (Duitsland). We schrijven dan oktober 1453. De Nederlanden volgen met Luik, Dinant, Namen, Hoey. In dat reeksje is de stichting van 'Val-des-Trois-Maries' bij Luik belangrijk. Maar de zusters moesten er vluchten en kwamen in Maastricht terecht. Uiteindelijk komen er 13 zusters naar Vilvoorde, waar ze in de helft van het begijnhof mogen wonen, dankzij de bemiddeling van diezelfde Johannes Soreth bij Karel de Stoute, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen. Op 11 februari 1469 is de stichting hier te Vilvoorde een feit. In 1586 komen de zusters binnen de stadsmuren hun intrek nemen in het voormalige Sint-Niklaashospitaal, op de plaats waar jullie nu nog altijd leven.

Het verhaal van de band met de zalige Johannes Soreth eindigt hiermee nog niet. In 1470 bezoekt hij de zusters in Vilvoorde.

Dit zijn enkel met de Karmel van Vilvoorde verbonden historische feiten. Op zich mooi want via een Luik gesticht door de zalige Johannes Soreth en sindsdien is er de eeuwen door steeds een karmelgemeenschap aanwezig gebleven. Gedurende vele jaren was deze karmel ook 'het moederklooster' van de Geschoeide Karmelietessen in de Nederlanden.

Maar wat maakt van deze Johannes Soreth zo'n grote figuur ? Dat hij gedurende 20 jaar generale overste was in toch wel woelige tijden is op zich al opmerkelijk. Europa kwam pas de verschrikking van de zwarte pest te boven en oorlogen volgen elkaar op. Vele kloosterorden krijgen het moeilijk. Er komen aanpassingen en versoepelingen. Ook in de karmelkloosters. Johannes Soreth heeft het daar moeilijk mee. Hij gaat het als zijn levenstaak zien de Orde weer in haar innerlijke grootheid te herstellen. Hij legt opnieuw een sterk accent op het oorspronkelijke, het contemplatieve element in de Karmelitaanse levensroeping.

De karmelietessen ziet hij niet enkel geroepen om het getal aan te vullen, bovendien verzekerden ze voor hem juist het contemplatieve accent van de Orde; Al te dikwijls had hij in de paterskloosters gezien dat juist dit aspect bij de moeilijkheden en lasten van de zielzorg in de wereld misschien zouden vergeten. Maar de zusters waren bovendien geroepen om iets méér te doen. Het is, in de opvatting van Johannes Soreth, de roeping van de karmelietessen om het mystieke karakter van de Orde te versterken en te bevestigen, het te doen schitteren.

Als slotzusters, konden zij zich gemakkelijk meer intensief bezig houden met God. Zij waren voor hem de kroon en de glorie van de Orde. Zij leverden het bewijs, dat het meest verhevene op deze aarde, de overweging van het goddelijke, weer geheel iets eigens was van de Karmel.

Binnen de tijd van een homilie is het onmogelijk alle aspecten van de hervorming die deze generale overste doorvoerde te belichten. Maar lezend in de geschriften van de zalige Johannes Soreth valt me direct zijn voorliefde voor de eenzaamheid van de kloostercel op. Het is daar dat de intense omgang met God plaats vindt. Hij vult dit positief in. De kloostercel is niet de ruimte die je ver moet houden van de boze wereld. Het is vooral de ruimte om ons dichterbij God te brengen en om ons vrede, rust en overgave aan Christus eigen te maken.

Zijn mystiek is zonder twijfel zeer sterk verbonden met die van de Devotio Moderna. Hij legt grote nadruk op actieve heiligheid en de beoefening van de deugden. Hij toont zich daarbij een kind van zijn tijd en van het land, waarin hij werkte voor het welzijn der Orde.

De Devotia Moderna, met een Thomas à Kempis en een Garcia de Cisneros hebben heel zeker Teresa de Jesus' magistrale geschriften 'Weg van volmaaktheid' en 'Innerlijke Burcht' mee beïnvloed. Maar je mag zeker de invloed van Johannes Soreth niet onderschatten. De H. Teresa bouwde verder op de grondslagen van Johannes Soreth, op alles waarop hij zo bijzonder de nadruk had gelegd in zijn hervorming en in zijn stichting van de Karmelietessen.

Tot slot ... Johannes Soreth ligt mee aan de basis van de Seculiere Orde van de Karmel. Voor hem was het duidelijk dat naast mannen en vrouwen die in kloosters leefden ook mensen buiten het klooster door de spiritualiteit van de Karmel geïnspireerd kunnen worden voor hun verbondenheid met God, met Jezus Christus. De "Sorethgroep" ...in jullie naam zit de verwijzing naar een heel programma.

o.a.m.d.g.